

CMA

Consultores Asociados, S.L.

**MANCOMUNITAT D'INICIATIVES PER AL
DESENVOLUPAMENT INTEGRAL DEL TERRITORI (MIDIT)**

**DIAGNÒSTIC DEL TERRITORI
EL COMERÇ I ELS SERVEIS**

Abril 2009

DIAGNÒSTIC DEL TERRITORI EL COMERÇ I ELS SERVEIS

ÍNDIX

0.	INTRODUCCIÓ	2
1.	METODOLOGIA.....	3
2.	EL COMERÇ I ELS SERVEIS.....	4
2.1.	Importància del sector i evolució de l'ocupació	4
2.2.	El comerç.....	4
2.3.	Els serveis.....	7
2.3.1.	Els serveis i el seu desenvolupament des de la perspectiva privada.....	7
2.3.2.	Els serveis públics.....	8
3.	CONCLUSIONS	16

0. INTRODUCCIÓ

La reflexió en la que s'emmarca l'elaboració del Pla Estratègic pel desenvolupament de la Mancomunitat d'Iniciatives per al Desenvolupament Integral del Territori (d'ara endavant MIDIT) i els municipis que la integren té com a horitzó temporal l'any 2020.

Des d'una perspectiva de Pla Estratègic els projectes que són impulsats per les administracions públiques i/o per una col·laboració públic-privada han d'estar al servei d'una visió estratègica de la MIDIT i dels municipis que la conformen, doncs han de ser consensuats entre els responsables polítics i els agents representatius del teixit social i econòmic. Les actuacions del Pla Estratègic hauran de ser articulades per a la seva implementació en els propers deu anys.

Per tal de definir la visió estratègica cal, prèviament, identificar les principals debilitats i fortaleces internes, així com les oportunitats i amenaces externes en els diferents àmbits socials i econòmics, que s'observin en la situació actual de cada municipi, i de la MIDIT en el seu conjunt.

Un diagnòstic dirigit a posar les bases del futur Pla Estratègic ha de ser exhaustiu per tots i cadascun dels aspectes socials i econòmics dels municipis, sinó que ha de determinar aquells aspectes nuclears, és a dir, aquells aspectes bàsics en els quals haurà que centrar l'atenció per tal d'establir les claus del futur.

Per tant, el diagnòstic serà sintètic. Per a aital diagnòstic s'han utilitzat, d'una banda, diferents estudis i informes ja existents i, d'altra banda, s'han fet entrevistes com a instrument principal de diagnosi. En l'annex s'hi ha inclòs la relació de persones entrevistades, les opinions de les quals han estat claus en l'elaboració de la diagnosi i d'aquest informe en particular.

El diagnòstic global es compon de cinc preinformes :

- L'activitat econòmica: el mercat laboral i el teixit empresarial
- L'activitat econòmica: la indústria energètica i la no energètica
- El comerç i els serveis
- DAFO de cadascun dels municipis que integren la MIDIT
- DAFO global de la mancomunitat

El present informe desenvolupa el preinforme: El comerç i els serveis.

1. METODOLOGIA

Les eines metodològiques emprades pel desenvolupament dels treballs derivats del diagnòstic han estat l'anàlisi documental i les entrevistes en profunditat.

➤ Anàlisi documental

- Informes facilitats pels ajuntaments
- Material de promoció de les oficines de turisme i de les empreses entrevistades
- Informació disponible a Internet

➤ Entrevistes en profunditat

Agents clau

• Alcaldes	4
• Regidors	13
• Alcaldessa delegada	1
• Tècnics municipals	2
• Responsables Serveis Territorials	3
• Oficines de Turisme	3
• Instruments desenvolupament	3
• Representants dels empresaris	28
• Cooperatives	2
• Entitats Financeres	2
• Cambres de Comerç	1
• Associacions	15
• Educació	3
• Institució Administració Central	2
• Altres agents clau	8

TOTAL ENTREVISTES REALITZADES **90**

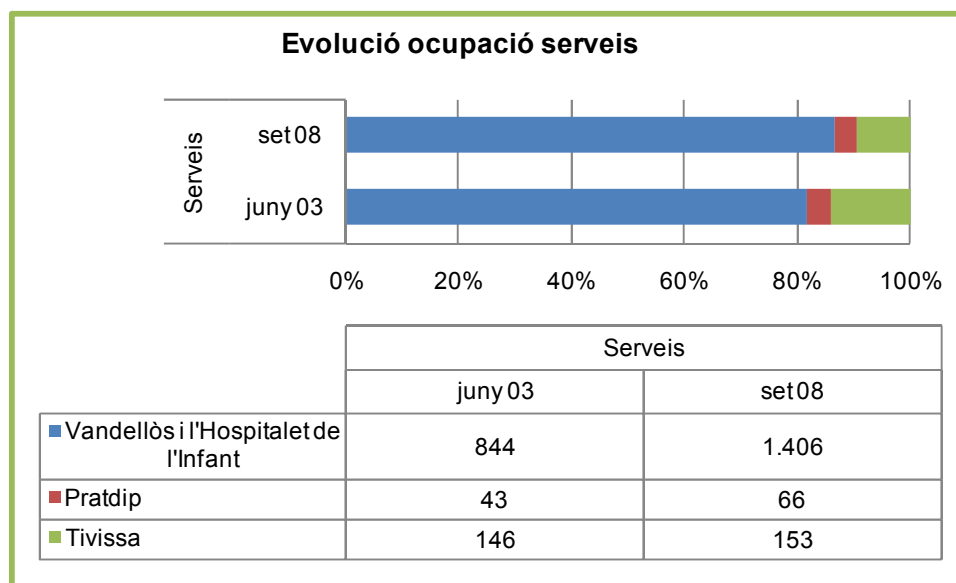
En l'Annex I es presenta el llistat de les persones entrevistades.

2. EL COMERÇ I ELS SERVEIS

2.1. Importància del sector i evolució de l'ocupació

Com hem vist a l'Informe de l'anàlisi del Mercat Laboral i el Teixit Empresarial, segons les xifres d'ocupats registrats en la Seguretat Social, el sector serveis, dins el qual queden englobats el comerç i els serveis, constitueix el que més ocupació genera en els tres municipis. Dóna feina al 48% dels ocupats a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, al 54% a Pratdip i al 44% a Tivissa.

El personal ocupat en aquest sector ha crescut de forma significativa a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i a Pratdip, amb taxes del 66% i el 53% respectivament per al període 2003-2008, mentre que a Tivissa aquest augment ha estat tan sols del 5%. Tant Tivissa com Pratdip disminueixen la seva participació percentual en l'ocupació total del sector serveis de la MIDIT.

L'ocupació al sector serveis creix per sobre del creixement total mig de l'ocupació a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (creixement mig de l'ocupació del 49% entre 2003 i 2008), mentre que a Pratdip i Tivissa ho fa per sota (creixements mitjans del 67% i el 23%, respectivament).

2.2. El comerç

El comerç dels tres municipis es caracteritza pel fet de ser un comerç local, amb una oferta força bàsica i poc variada. No hi ha oferta especialitzada.

L'oferta de comerç està constituïda per unes 50 empreses a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, segons l'edició 2007/08 de la Guia Empresarial. Aquesta xifra és considerablement menor a Pratdip i Tivissa.

Subsector	Número	%
Alimentació	15	26,4
Alimentació a l'engròs	4	7,0
Articles de regal	12	21,0
Electrònica	2	3,5
Ferreteria	1	1,7
Llibreria	2	3,5
Menjars preparats	2	3,5
Mobles	2	3,5
Roba i Calçat	10	17,5

Són les activitats de l'alimentació i els articles de regal les que tenen una major presència.

El comerç a Pratedip està format per:

- 3 botigues
- 1 merceria
- 2 forns (en un d'ells es venen altres productes a banda de pa)
- 1 agrobotiga
- 1 farmàcia

El forn és una empresa familiar; hi treballen tres persones. A cada botiga treballa una persona autònoma.

El baix nombre d'establiments per activitat és també un indicador de la falta de competència.

En cap dels tres municipis no existeix una gran superfície o centre comercial. Les poblacions de Pratedip i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant es desplacen a les grans superfícies de Miami-Mont-roig on troben els productes a preus més competitius, i/o es desplacen a Reus, Cambrils i Tarragona, combinant l'activitat de compra amb l'oci i/o realitzar determinades activitats relacionades amb la salut, com per exemple acudir a l'especialista.

AL nucli de població dels Plans del Rei no existeix cap comerç i el consum pràcticament és realitza a L'Hospitalet de l'Infant, tot i que els grans volums de compra és realitzen a Reus.

Per la seva banda, la població de Tivissa el consum diari el fa en comerços del municipi, mentre que per a comprar en majors quantitats o productes especialitzats acudeix a Mora d'Ebre o Mora la Nova, ciutats en les quals combina el consum amb l'oci.

El nucli de La Serra té com a referents per a l'activitat de comerç Mora la Nova i Mora d'Ebre, i per la compra excepcional es dirigeixen a Reus. A Darmòs no existeix comerç de cap tipus. Tivissa no és el referent comercial per cap tipus de compra. Diàriament passa un venedor de pa, i cada dos dies un de peix. Les compres ordinàries es realitzen tant a Mora la Nova com a Mora d'Ebre, i les excepcionals (electrodomèstics, roba, etc.) a Reus.

Aquesta forma de fer, és a dir, consumir fora del municipi, està molt acceptada i interioritzada en la població, tant pel que fa a la població com a demandant de productes com pels propis comerciants. Això es tradueix en el fet que existeixen poques veus discordants pel fet que no existeixi una oferta més variada de productes.

D'altra banda, els comerciants, en la seva majoria, també semblen viure còmodes amb aquesta situació, i semblaria que, en part, ells mateixos l'afavoreixen. Així, per exemple, els dissabtes a la tarda és pràcticament impossible trobar una botiga oberta a l'Hospitalet de l'Infant. Això es deu, en part, al fet que molts comerços es van obrir amb l'objectiu de tenir una activitat complementària a l'activitat laboral del cap de família. Aquesta mateixa raó és també la que explica l'existència d'un comerç poc modern.

Tanmateix, des de la perspectiva de l'oferta comercial, els joves que s'estan posant al capdavant dels negocis comercials (en moltes ocasions heretats dels pares), estan intentant modificar patrons de comportament, fent esforços perquè l'empresariat local del comerç es modernitzi i adopti horaris més acords amb el tipus de poblador del municipi, el turista, que en les temporades d'estiu multiplica la seva població.

Tot això fa que el comerç de l'Hospitalet no s'enfronti als desafiaments més habituals pel comerç local, com són la creixent competència dels centres comercials i les grans superfícies, o la creixent capacitat d'atracció que exerceixen les ciutats més grans, tals com les capitals de comarca o de la pròpia província, ja que mai ha arribat a tenir un comerç significatiu.

Des de l'Ajuntament s'han posat en marxa algunes iniciatives que encara no han tingut efectes, com la peatonalització de l'avinguda de la Generalitat.

Existeix una relació institucionalitzada del sector del comerç amb l'Ajuntament a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. Així, en els últims anys s'ha revitalitzat l'Associació de Comerciants, que està intentant realitzar accions en favor dels seus associats amb el suport de l'Ajuntament, sí bé encara és aviat per a percebre els seus efectes en el comerç.

A Tivissa i a Pratdip, en canvi, no existeix una relació institucionalitzada entre els comerciants i l'Ajuntament. Tanmateix, la presència d'un comerç viu, que sigui font de desenvolupament econòmic ajuda a "fer poble" i a no convertir-se en un "municipi dormitori". En aquest sentit, actuacions decidides en el camp urbanístic, el suport a la creació de nous negocis o la professionalització són eines que s'haurien de tenir en compte a l'hora d'establir una estratègia eficaç.

2.3. Els serveis

Aquest apartat l'abordarem des d'una doble perspectiva: a) el sector serveis i el seu desenvolupament des de la perspectiva empresarial i b) els serveis públics oferts a la població.

2.3.1. Els serveis i el seu desenvolupament des de la perspectiva privada

El sector serveis a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant està format per una diversitat de petites empreses que presten serveis a les empreses, i també serveis a les persones, totalitzant 101 empreses.

Subsector	Número d'empreses
Administració, gestió i finances	16
Automoció i transport	30
Bellesa, Benestar i Salut	24
Formació, Esports i Oci	9
Immobiliàries	12
Publicitat i Comunicacions	3
Serveis informàtics i Multimèdia	7

Existeix una bona oferta empresarial en els àmbits dels serveis i suport a les empreses conformada per empreses d'assessorament en els àmbits de la gestió, l'assessorament i les assegurances. També el sector financer hi està present, a través de les principals caixes d'estalvi catalanes i les principals entitats bancàries espanyoles.

Pel que fa al suport a les empreses, està també present l'IDETSA que ofereix un suport actiu a les empreses, a través de la borsa de treball i el servei de suport als emprenedors, que es concreta en l'assessorament per a la posada en marxa de nous negocis i el recolzament en les primeres fases de la consolidació dels negocis. També amb el polígon industrial i el viver tecnològic de recent constitució.

El caràcter turístic del municipi ha afavorit que paral·lelament al desenvolupament i implantació d'empreses de manteniment de vehicles s'hagi desenvolupat també una oferta d'empreses dedicada al manteniment de vehicles marítims.

A més d'aquest tipus de tallers, l'oferta del subsector d'automoció i transport queda completada per un grup d'empreses dels àmbits del transport de mercaderies i de passatgers (transport de mercaderies, viatgers, lloguer de cotxes, taxis) i serveis de recolzament -com estacions de servei i concessionaris- que brinden els seus serveis a les empreses i a les persones vinculades amb aquests subsectors.

Finalment, l'àmbit dels serveis a les empreses és completat amb la presència d'una oferta més limitada en temes de publicitat i comunicació, amb la presència d'una empresa d'arts gràfiques; una altra de disseny gràfic i webs i, una darrera que ofereix articles publicitaris i regals d'empresa.

L'àmbit específic d'empreses que presten serveis a les persones està integrat pels subsectors de Bellesa, Benestar i Salut i el de Formació, Esports i Oci.

Ambdós han tingut un desenvolupament creixent en els darrers anys; s'observa una certa presència d'emprenedors joves en aquests subsectors. Es desenvolupen activitats com la fisioteràpia, els massatges estètics, ioga, etc., a banda de les tradicionals activitats de perruqueria i tractaments de bellesa. Vinculades amb la salut existeix oferta de farmàcia, odontologia, òptica, logopèdia i veterinària.

2.3.2. Els serveis públics

L'ajuntament de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant ha adoptat un rol molt actiu tant en la producció com en la intermediació davant d'administracions superiors per a aconseguir, d'una banda, infraestructures i equipaments públics per a la prestació de serveis i, de l'altra, la provisió directa d'una àmplia i variada gamma de serveis per a la ciutadania. Això el situa en uns estàndards molt superiors dels que posseeixen municipis amb un nombre d'habitants similar.

En això ha influït tant l'existència d'una important capacitat negociadora per a obtenir recursos de la central nuclear en el seu territori però també una decidida voluntat política que els recursos obtinguts es destinin a millorar les condicions de vida de la població.

A continuació es realitzarà un anàlisi dels principals serveis públics als quals tenen accés les poblacions de la MIDIT.

- **L'educació**

En educació estan cobertes totes les necessitats. No existeixen dèficits. Tanmateix, es planteja la necessitat d'introduir millores en algunes instal·lacions.

Les instal·lacions educatives bàsiques estan constituïdes per:

Instal·lacions Educatives

	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	Pratdip	Tivissa
Guarderies / Llars d'infants	2		1
CEIP Ed. Primària			
IES Secundària	2	1	2
Escola de Música	1		

A Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant està prevista la construcció d'un nou Centre d'Educació Primària.

En la taula següent s'observa el nombre d'estudiants (exclosos els universitaris) de cadascun dels municipis de la MIDIT, així com la població on realitzen els seus estudis. En total hi ha 1.144 estudiants entre els tres municipis, d'ells el 70,8% són de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, el 22,9% de Tivissa i el restant, el 6,3% de Pratdip.

Alumnes d'algun municipi de la MIDIT que estudien fora. Any 2008

		Total	Educació Infantil	Educació Primària	ESO	BATX	CFAS	CFPM	CFPS	PGS
Pratdip	Monroig	16	2		14					
	Reus	6			2	1			3	
	Riudoms	1						1		
	Tarragona	1							1	
	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	14	4	7	3					
Pratdip		34	9	25						
Estudien fora de Pratdip		38	6	7	19	1	0	1	4	0
Total estudiants Pratdip		72	15	32	19	1	0	1	4	0
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	Barcelona	3				1			1	1
	L'Hospitalet de Llobregat	1					1			
	Sort	1							1	
	Vielha	1							1	
	L'Ametlla de Mar	4			3			1		
	Cambrils	21	1	1	1			14	3	1
	Constantí	16		6	7	3				
	Mont Roig del Camp	4	1	2	1					
	Reus	19		2	7	2		2	6	
	Tarragona	42				5	1	17	19	
	Salou	4		1	3					
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	694	165	271	180	67		6	5		
Estudien fora de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant		116	2	12	22	11	2	34	31	2
Total estudiants de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant		810	167	283	202	78	2	40	36	2
Tivissa	Barcelona	1						1		
	Lleida	2				1		1		
	Cambrils	3						2	1	
	Constantí	10		2	5	2		1		
	Falset	8			6	1		1		
	Flix	1						1		
	Ginestar	3		3						
	Mora d'Ebre	76		5	53	12		5	1	
	Mora la Nova	14	6	7			1			
	Reus	3		1	2					
	Tarragona	13					1	8	4	
Tortosa	1	1								
Tivissa	127	33	94							
Estudien fora de Tivissa		135	7	18	66	16	2	20	6	0
Total estudiants de Tivissa		262	40	112	66	16	2	20	6	0

Font: Conselleria d'Educació i elaboració pròpia

Como és lògic, tant l'educació infantil com la primària és realitzada majoritàriament en el mateix municipi d'origen de l'alumne. Pràcticament la seva totalitat, el 98,8% dels alumnes d'educació infantil i el 95,6% dels alumnes d'Educació Primària per a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant. També a Tivissa, el 82% dels alumnes d'educació infantil i el 84% dels alumnes d'Educació Primària ho fan en la pròpia Tivissa. En aquest municipi, els alumnes d'Educació Primària que estudien fora de Tivissa surten a Mora la Nova (7 estudiants) i a Mora d'Ebre (5 estudiants).

A Pratdip el percentatge dels alumnes que surten fora a estudiar és una mica més elevat en ambdós cicles; així, en educació infantil, el 60% ho fa en el propi municipi, percentatge que s'eleva al 78% per als estudiants de primària. En ambdós casos, els que surten fora ho fan a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.

Els alumnes d'ESO i Batxillerat de Tivissa i Pratedip es desplacen als municipis de l'entorn perquè no compten amb instal·lacions per a aquests estudis. Els estudiants d'ESO de Pratedip es desplacen a Mont-roig majoritàriament: 14 dels 19 estudiants; un petit grup de 3 estudiants ho fan a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant; i els 2 alumnes restants ho fan a Reus. L'únic estudiant de Batxillerat de Pratedip estudia a Reus.

D'altra banda, Mora d'Ebre és la destinació majoritària dels estudiants d'ESO de Tivissa, a on van el 80% dels mateixos (53 alumnes); el 20% restant es divideix entre Falset, Constantí i Reus. També es produeix la mateixa circumstància per als estudiants de Batxillerat: Mora d'Ebre és la destinació del 75% dels estudiants de Tivissa.

L'existència d'instal·lacions per a aquests estudis en el seu municipi inverteix les dades, així, el 89% dels alumnes d'educació primària de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant estudien en el propi municipi (271 alumnes dels 283 estudiants matriculats). El restant 11% ho fa entre Constantí i Reus. Igualment, el 86% dels alumnes de Batxillerat d'aquest municipi ho fa en l'IES local.

En el 2008 es van matricular en formació professional, mitjana i superior un total de 5 persones de Pratedip; 80 de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant; i 28 de Tivissa.

En l'any 2008 es van matricular a Cambrils en estudis de formació professional relacionats amb el turisme un total de 16 alumnes, 13 d'ells provinents de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant i 3 de Tivissa.

Alumnes que estudien en algun dels centres instal·lats en els municipis de la MIDIT i la seva procedència. Any 2008

		Propi municipi	Altres	Total	Observacions
Pratedip	CEIP Santa Marina	34	5	39	(Mont Roig 2, Reus 1, BCN 2)
TOTAL PRATEDIP		34	5	39	
Vandellòs i l'H.	CEIP Mestral	364	79	443	Mont Roig 57, Pratedip 11, resto 11
	CEIP Valdelors	72	0	72	
	IES Berenguer	258	90	348	
TOTAL VANDELLÒS I L' HOSPITALET		694	169	863	
Tivissa	CEIP Josep Riba	18	0	18	Benissanet 1
	CEIP Marcel Domingo	109	1	110	
TOTAL TIVISSA		127	1	128	
TOTAL MIDIT		855	175	1030	

Font: Conselleria d'Educació i elaboració pròpia

Els 90 estudiants de fora del municipi que estudien en l'IES de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant procedeixen majoritàriament de Mont-roig, i es concentren en els cicles d'ESO (63 alumnes) i Batxillerat (10 alumnes).

Estudiants Universitaris

	Cursos	Vandellòs i L'Hospitalet de l'Infant	Tivissa	Pratdip	Total
Univ. Politècnica de Catalunya	2005-2006	10	4	1	15
	2006-2007	12	5	1	18
	2007-2008	12	4	2	18
	2008-2009	11	2	1	14
Univ. Autònoma de Barcelona	2005-2006	2			2
	2006-2007	2			2
	2007-2008	5			5
	2008-2009	13			13
Univ. de Barcelona	2005-2006				16
	2006-2007				13
	2007-2008				9
	2008-2009				13
Univ. Internacional de Catalunya	2005-2006				2
	2006-2007				3
	2007-2008				3
	2008-2009				-
Univ. Rovira i Virgili	2005-2006	78	22	10	110
	2006-2007	81	20	9	110
	2007-2008	90	18	5	113
	2008-2009	79	19	3	101

Font: Universitats

El 70% dels estudiants que realitzen estudis universitaris ho fan a la Universitat Rovira i Virgili.

En la taula següent es mostren, per als tres últims cursos acadèmics, les carreres universitària triades pels estudiants dels tres municipis de la MIDIT en les universitats Rovira i Virgili i la Universitat Politècnica de Catalunya.

De la seva anàlisi es desprèn:

- Es força estable el nombre total d'alumnes de cada municipi que van a estudiar a aquestes universitats: la diferència observada a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant (reducció en 11 alumnes que han anat a la Rovira i Virgili en el curs 2008-09) ha quedat compensada per l'increment en 8 alumnes que s'han matriculat a la Universitat Autònoma de Barcelona.
- Tampoc s'observen canvis substancials en el període analitzat sobre el tipus de carrera preferida pels alumnes. S'observa una petita disminució de la presència d'alumnes que trien econòmiques i lletres a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant.
- Al voltant del 25% dels estudiants de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant opten per una enginyeria, seguides d'Econòmiques i Empresarials amb un 17% i Ciències de l'Educació amb un 15%.
- De Pratdip, d'on procedeixen només tres estudiants entre aquestes dues facultats, 2 d'ells han triat econòmiques i empresarials i el tercer s'ha inclinat per la enginyeria.
- També a Tivissa la carrera d'Econòmiques i Empresarials és la més sol·licitada en les dues universitats, amb un 31% dels estudiants; li segueixen les Enginyeries i les Ciències de l'Educació amb el 21% dels estudiants cadascuna d'elles.

Principals carreres d'estudi

U. Rovira i Virgil	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant			Pratdip			Tivissa		
	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007
Ciències de l'Educació i Psicologia	13	13	13	1	1	2	4	3	2
Química	6	7	8	0	0	1		1	1
Enginyeries	14	18	17	0	0	1	4	3	3
Enologia	0	3	2	0	0	0	1	0	1
Enginyeria Química	7	5	6	0	0	0	0	1	1
Turisme	1	2	2	0	0	0	0	0	0
Lletres	8	10	7	0	1	1	2	1	2
Ciències Jurídiques	6	6	6	0	0	1	1	2	3
Infermeria	3	3	3	0	0	0	0	0	0
Ciències de la Salut	4	6	5				1		1
Econòmiques i Empresarials	15	17	11	2	3	3	6	6	6
Arquitectura	1	1	1	0	0	0	0	0	0
Total	78	91	81	3	5	9	19	17	20
UIC	de l'Infant			Pratdip			Tivissa		
	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007	2008 - 2009	2007 - 2008	2006 - 2007
Arquitectura	2	2	2	0	0	0	0	0	1
Enginyeries superiors	7	8	8	0	2	1	0	4	5
Òptica i Optometria	2	2	2	0	0	0	0	0	0
Total	11	12	12	0	2	1	0	4	6

Font: Universitats

- **La sanitat**

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant

Els serveis sanitaris públics localitzats són correctes, tot i que s'han manifestat opinions respecte la manca de professionals o les deficiències del servei de pediatria, un servei manifestament insuficient.

La gestió de les instal·lacions sanitàries són externalitzades per l'entitat pública Sagessa, la qual cosa s'ha mal interpretat com si fos una privatització, i conseqüentment una manca de responsabilitat pública (Servei Català de Salut) del servei sanitari que és presta.

El CAP de l'Hospitalet de l'Infant ha obtingut recentment un premi pel fet de ser el CAP que a emès menys receptes i que menys derivacions ha fet a especialistes.

Cal dir, però, que fins a l'hivern de l'any 2009 el municipi no havia rebut cap pressió extra per arribada de població immigrada extracomunitària.

El CAP va tenir en l'any 2006 64.727 visites de la seva població autòctona i 11.841 de desplaçats. L'any 2007 per la seva banda, va tenir 69.261 visites d'autòctons i 11.480 visites de desplaçats. Disposa d'un metge per cada 1.400 persones, quan el rati estàndard a Catalunya és d'un metge cada 1.800 -1.900 habitants. L'entorn té ratis superiors, per exemple, Cambrils, que disposa d'un metge per cada 2.200 persones. A l'estiu es reforça la plantilla per l'impacte dels turistes residencials. Durant tot l'any l'ajuntament finança una psicòloga que desenvolupa la seves funcions dins el CAP.

El municipi disposa d'una de les millors acreditacions o certificacions sanitàries, reconeguda internacionalment. L'acreditació té per nom "Joint Commission Internacional", i està certificada per la Fundació Avedis Bonabedian, entitat certificadora per a Espanya. Aquesta certificació comporta que els indicadors de sanitat clínica, d'atenció assistencial i model alimentari de la població són excel·lents. Cada any s'inspecciona, i si es compleixen els requisits se'n renova la certificació.

La percepció d'alguns agents públics i privats de l'oferta pública del CAP manifesta que aquesta seria insuficient. Tanmateix, no es formulen quins haurien de ser els bons referents d'atenció sanitària, i només constaten que existeixen llistes d'espera per a especialistes i que l'atenció bàsica no es immediata.

Tant els treballadors com els ex treballadors de la Centrat Nuclear utilitzen els serveis d'una mútua sanitària.

- Al nucli de Vandellòs

Existeix un Centre Sanitari que està integral a les instal·lacions del centre de dia: aquest centre té un professional –un metge – però que no està present les 24 hores del dia. Aquest centre també ofereix els serveis privats d'un podòleg, fruit de la implantació del Servei d'Ajut a Domicili (SAD).

Pratdip

La xarxa pública de serveis sanitaris consisteix en un Centre Local Sanitari, un professional metge i un d'infermeria. El Centre d'Assistència Primària està ubicat a Mont-roig. En les dues instal·lacions sanitàries el nombre de professionals i l'atenció que presten es valora com a positiva.

Tivissa

- Al nucli de Tivissa:

Es disposa d'un consultori local, amb una instal·lació nova, amb un metge quatre dies a la setmana. Els serveis d'un CAP i/o d'un hospital es troben a Mora la Nova. El CAP de Mora la Nova no té llistes

d'espera, però l'hospital no té especialistes i els pacients son derivats a Reus i/o Tarragona, la qual cosa suposa tenir llistes d'espera força llargues. Es pot considerar que els serveis del consultori local són correctes, tot i que es posa de manifest de nou la manca de professionals.

- Al nucli de La Serra:

Està correctament atès per la xarxa sanitària pública. Disposa dels serveis d'un metge de dilluns a divendres de 8 a 11 hores, i existeix un servei d'ambulància garantida. A l'estiu tenen un increment de personal com són: ATS, i metges. El seu CAP de referència és a Mora la Nova, el qual sembla ser que pateix també la manca de professionals. Tenint com té una població envellida caldria saber quines són les previsions i els serveis necessaris per tal de poder donar resposta a aquest fet.

- **Els Serveis Socials**

La gent gran dels tres municipis que integren la MIDIT tenen accés a determinats serveis "d'última generació": centres de dia i serveis d'ajuda a domicili que encara no estan estesos a municipis de poblacions similars a aquests.

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant compten amb dos centres de dia de 30 i 40 places per a cadascun dels nuclis de població. Tanmateix, estan paralitzats per la Generalitat (caldría esbrinar-ne el perquè). A Prasdip s'està finalitzant la construcció del seu centre de dia, mentre que Tivissa posseeix un centre de caràcter polivalent, que serveix tant com centre de dia com a llar del jubilat.

La gent gran que viu en el nucli de Darmòs (Tivissa) utilitzen els serveis de centre de dia i de llar del jubilat de Mora La Nova i Mora d'Ebre.

El servei d'ajuda a domicili és prestat conjuntament per als tres municipis a través de la MIDIT. Compta amb una persona que es responsabilitza de la gestió i coordinació del servei, la prestació del qual es realitza a través d'empreses d'ajuda a domicili. Aquest servei va arrencar a finals del 2006 i compta amb una valoració molt positiva per part de la ciutadania.

Usuaris del SAD des que va començar a prestar-se el servei (període 2007 – 2008)

Localitat	Número d'usuaris
Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	125
Prasdip	13
Tivissa	8
Miami	1
TOTAL	147

Font: SAD

En l'actualitat, es compta amb la participació de quatre empreses per a la prestació del servei. Tal i com s'observa en la següent taula el nombre total de serveis prestats als usuaris del SAD ha estat de 3.083 serveis d'ajuda social domiciliària en el període maig de 2007 – desembre de 2008; això suposa una mitjana de 21 serveis per usuari.

Distribució dels serveis prestats per les empreses

Empreses	2007	2008	Total
Sívida	262	1.747	2009
Surya	344	253	597
Surya SAD		350	350
Clad		127	127
Total	606	2.477	3.083

Font: SAD

A més del servei d'ajuda social domiciliària s'ha implantat el servei de podologia, que ha realitzat 277 actuacions, de les quals el 88% han tingut com destinació a ciutadans de Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant; un 9% s'han realitzat a Pratdip; i el restant 3% a Tivissa.

El servei d'ajuda a domicili es completa amb un sistema de seguiment que es va engegar al juliol del 2008 i, que fins l'actualitat ha realitzat les següents actuacions:

Activitats de seguiment (juliol 2008 - fins a l'actualitat)

Concepte	Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant	Pratdip	Tivissa
Acollida domiciliària	14		
Coordinació	1		
Entrevista	16		
Visita a domicili	155	12	7

Font: SAD

Finalment, per tal de completar els serveis d'atenció a la gent gran, tant Tivissa com a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant es plantegen la construcció d'una residència geriàtrica.

- **Cultura i Oci**

L'oferta de cultura i oci a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant compta amb un suport molt important del sector públic, tant des de la perspectiva d'instal·lacions construïdes, com de recolzament a les entitats locals que organitzen diversos tipus d'activitats.

Pel que fa a les instal·lacions d'oci i cultura Vandellòs compta amb un teatre i una biblioteca, i a l'Hospitalet de l'Infant s'està construint un complex que comptarà amb un teatre auditori i una biblioteca.

Cadascun dels quatre nuclis que integren el municipi compta amb un pavelló esportiu i una piscina. També disposen d'un port esportiu amb 600 amarradors, amb un projecte d'ampliació d'uns 400 amarradors addicionals.

Tivissa, per la seva banda, compta amb una biblioteca i tres piscines, una en cadascun dels nuclis del municipi.

Las activitats recolzades pels municipis en els àmbits cultural i esportiu són molt variades. Generalment són impulsades per organitzacions associatives dels municipis, que compten amb el suport financer dels ajuntaments. Aquestes activitats són molt ben valorades per les persones entrevistades dels tres municipis.

3. CONCLUSIONS

1.- Una economia orientada als serveis.

Como a part integrant de les economies modernes, els municipis que integren la MIDIT tenen el sector serveis com el principal empleador dels seus treballadors. Dóna feia al 48% dels ocupats a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant; al 54% a Pratdip i al 44% a Tivissa.

En els darrers cinc anys el seu pes en l'ocupació total és creixent per a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, on l'ocupació en aquest sector (taxa del 66% en el període 2003 – 2008) creix per sobre del creixement de l'ocupació mitja total (taxa del 49% per al mateix període).

No és així, tanmateix, en els altres dos municipis, Pratdip i Tivissa, per als quals el creixement del sector serveis ho fa amb taxes del 53% i el 5%, respectivament, mentre que l'ocupació total ho fa amb taxes del 67% i el 23%.

2.- Un comerç de caràcter local amb una oferta bàsica i poc diversificada, tot i que s'albiren alguns esforços per a la seva modernització i adequació de comportaments a les exigències actuals.

El comerç dels tres municipis es caracteritza per ser un comerç local amb una oferta bàsica i poc variada, sí bé a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant la gamma d'articles que es poden adquirir en el municipi és més àmplia i, comencen a aparèixer comerços en nous àmbits com són els menjars preparats, les "delicatessen", etc.

Gairebé no existeix competència entre els comerços, cosa que es dedueix pel baix nombre d'establiments per línia d'activitat. Únicament destaca la línia de comerços especialitzats en la venda d'articles de regal, amb 15 establiments, que probablement han identificat un nínxol de mercat relacionat amb la presència de turistes.

No existeix una gran superfície en cap dels tres municipis, desplaçant-se les seves poblacions cap a Miami-Mont-roig.

En els tres municipis existeix l'hàbit de consumir fora del municipi, concretament a Cambrils, Reus i Tarragona per part dels ciutadans de Pratdip i Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, tot i que des del nucli de Vandellòs també es desplacen en alguns casos cap a Mora d'Ebre. Els ciutadans de Tivissa, per la seva banda, mantenen la seva relació de consum vinculada als municipis de Mora d'Ebre i Mora la Nova. En els tres municipis l'activitat comercial és vista com a complementària amb les activitats vinculades a l'oci.

En els seus orígens, la posada en marxa de negocis de comerç va es percebia com una activitat complementària als ingressos principals obtinguts en el treball en les empreses, principalment a la Central Nuclear; al seu torn, la pròpia Central posava a la disposició dels familiars dels treballadors de la Central un autobús per a fer les compres a Reus, la qual cosa va generar l'hàbit del desplaçament fora del municipi per a les compres més importants.

Ambos factors han contribuït a la valoració actual que es té del comerç local: un comerç poc diversificat i poc modern.

L'actuació pública municipal d'intentar dinamitzar el comerç local mitjançant la creació d'una zona per als vianants no sembla haver tingut efectes positius, sinó més aviat al contrari.

Tanmateix, la presència d'un comerç viu, que sigui font de desenvolupament econòmic i afavoreixi la relació social entre els ciutadans evita que es converteixi en un municipi dormitori. Més o menys conscients d'això, un grup de joves, principalment a Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant, s'estan posant al capdavant de negocis comercials, heretats en molts casos dels pares i estan fent esforços per modificar els patrons de comportament, i per modernitzar els seus establiments.

Aquests joves estan liderant el ressorgiment de l'associació de comerciants i estan assolint la institucionalització de les seves relacions amb l'ajuntament, per tal de treballar per a la dinamització i modernització del sector, tant des de la perspectiva de la professionalització del mateix, com des de la perspectiva de la imatge que se'n té.

3.- Una oferta de serveis privats empresarials diversa.

Un conjunt divers de petites empreses presten els seus serveis tant en l'àmbit dels serveis a les persones com dels serveis a les empreses.

Existeix una bona oferta empresarial en els àmbits dels serveis i suport a l'empresa. Són empreses especialitzades que cobreixen les principals àrees: gestió, finances, mercat, assegurances, etc.

També el propi sector públic municipal, a través de IDETSA dóna un suport actiu a les empreses, a través de la seva borsa d'intermediació laboral, la formació ocupacional, la posada a la disposició de les empreses de sòl industrial i el suport als joves emprenedors per a engegar els seus projectes empresarials.

A més de l'oferta de serveis d'automoció i transport (mercaderies i passatgers) i els seus serveis de recolzament com les estacions de servei, s'ha desenvolupat també una oferta d'empreses de manteniment de vehicles marítims, conseqüència de l'existència del port esportiu, afavorit pel caràcter turístic del municipi.

En l'àmbit dels serveis a les persones, a més dels ja tradicionals serveis de perruqueria, la oferta d'esports i d'oci, s'observa la presència de joves emprenedors que inicien activitats relacionades amb el benestar, com la fisioteràpia, els massatges estètics, el ioga, i d'altres ofertes vinculades a la salut, com són la odontologia, l'òptica o la logopèdia.

4.- Una oferta àmplia de serveis públics que va més enllà dels serveis públics tradicionals que reben municipis amb poblacions similars, i que és valorada positivament per la població.

Vandellòs i l'Hospitalet de l'Infant ha sabut transformar en rèdits per als habitants del seu municipi i dels altres dos municipis integrants de la MIDIT l'existència en el seu territori de la Central Nuclear i de la Central de Cicle combinat.

A més dels beneficis directes, des de la perspectiva de creació d'ocupació que la central nuclear ha suposat, s'ha sabut obtenir compensacions derivades dels riscos inherents a mantenir la indústria nuclear en el seu territori.

Aquests beneficis s'han invertit des d'una doble vessant: des de la perspectiva territorial de la MIDIT, generant infraestructures i instruments per al desenvolupament empresarial, la diversificació econòmica del territori i la millora de les condicions de vida de les persones grans, els resultats dels quals són el polígon industrial, el servei de suport als emprenedors, el servei d'ajuda a domicili i, la recent construcció del viver tecnològic.

I des de la perspectiva dels ciutadans del propi municipi, a més dels ja esmentats, s'ha afavorit la provisió dels serveis públics tradicionals, la prestació dels quals no és competència de l'ajuntament, educació i sanitat, en nivells superiors als quals tindrien accés pels estàndards de població que tenen, així com per la complementarietat amb recursos finançats pel propi ajuntament (professors de plàstica en educació, psicòleg en el centre d'atenció primària).

A més, en els àmbits de les seves pròpies competències han generat una important oferta d'instal·lacions de cultura i esports, a més de finançar una gran varietat d'activitats d'oci, educació extraescolar, cultura, a través d'ajudes a les organitzacions associatives.

En algunes ocasions s'assenyala la necessitat que es millori la comunicació sobre les decisions que es prenen respecte aquest tipus d'infraestructures, i per tant afavorir els processos de participació de la ciutadania en l'establiment de prioritats, i/o processos d'informació per a poder emetre suggeriments.

Existeix un consens generalitzat sobre la validesa d'aquestes actuacions, així com una consciència clara que es paguen preus subvencionats per molts dels serveis que s'obtenen. Això és considerat tanmateix com una compensació obligatòria adquirida per la pròpia existència de la central.

Alguns agents han començat una reflexió sobre les conseqüències derivades d'aquesta política, en la mesura que el que en els seus inicis genera opcions per a desenvolupar majors i més àmplies competències i capacitats (la provisió d'una àmplia oferta de serveis subvencionats), a la llarga pot tenir efectes perversos com el fet que la població s'acomoda i considera obligació del municipi la provisió constant de resposta a totes necessitats.

Tivissa i Prats dip també disposen d'una oferta adequada de serveis públics. Tanmateix, una possible disminució dels recursos municipals podria dur a seriosos problemes de finançament. És per això que els dos equips municipals estan realitzant una recerca important d'inversions econòmiques i de construcció d'habitatges, donat que garantir la rehabilitació de les xarxes bàsiques de serveis podria tenir uns costos municipals molt alts.